

Sygn. akt V CSK 224/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z wniosku I. P.
przy uczestnictwie K. P.
o ustanowienie służebności gruntowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) oddala wniosek wnioskodawczyni o przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika K. P. od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji

skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego w niniejszej sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne. Pierwsze odnosi się do sposobu stosowania przez analogię normy prawnej uregulowanej w art. 145 k.c. w zw. z art. 285 § 1 k.c. i dopuszczalności ustanawiania na jej podstawie różnych służebności gruntowych podobnych do służebności drogi koniecznej. Drugie wymaga rozstrzygnięcia, czy wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności gruntowej można miarkować w oparciu o art. 5 k.c., z uwzględnieniem zasady ochrony własności (art. 140 k.c. i art. 64 Konstytucji RP).

Wbrew założeniu przyjętemu przez skarżącego, zarówno Sąd pierwszej jak i drugiej instancji rozstrzygnęły niniejszą sprawę wprost na podstawie art. 285 k.c. Sąd Okręgowy, przytaczając wypowiedzi judykatury na temat art. 145 k.c. miał na uwadze to, że orzeka nie o ustanowieniu drogi koniecznej, a o służebności gruntowej. Powołane przez ten Sąd orzeczenia miały na celu jedynie zaprezentowanie uniwersalnej argumentacji, przydatnej również dla rozpoznania niniejszej sprawy. Wyjaśnienie przedstawionego problemu nie ma zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Możliwość ustanowienia tego typu służebności gruntowej, z którym mamy do czynienia w niniejszej sprawie (dotyczącego przyłącza do urządzeń kanalizacyjnych, czy odbierających ścieki) oraz dopuszczalność zastosowania normy z art. 5 k.c. do ustalenia wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności były przedmiotem orzecznictwa i jako niebudzące wątpliwości nie wymagają dalszych wyjaśnień (w zakresie pierwszego z problemów zob. postanowienie SN z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt III CZP 112/17, www.sn.pl, por. także postanowienie SN z dnia 16 stycznia 2013 r., sygn. akt II CSK 289/12, www.sn.pl, uchwałę SN z dnia 17 stycznia 2003 r., sygn. akt III CZP 79/02, OSNC 2003, nr 11, poz. 142, postanowienie SN z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt II CSK 326/08; co do drugiego z nich zob. postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2018 r., sygn. akt II CSK 160/17, por. też postanowienie SN z dnia 30 listopada 2007 r., sygn. akt IV CSK 276/07, wyrok SN z dnia 10 marca 2011 r., sygn. akt V CSK 287/10, postanowienie SN z dnia 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV CSK 203/14, www.sn.pl).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Wniosek o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kosztów postępowania kasacyjnego podlega oddaleniu. W odpowiedzi na skargę wnioskodawczynie wniosła jedynie o oddalenie skargi kasacyjnej. Nie przedstawiła również argumentów uzasadniających odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania. Skutkuje to tym, że koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane w razie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania za koszty celowej obrony. Wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym

rozstrzygnięciem (por. m. in. postanowienia SN z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7 - 8 , poz. 91, Biuletyn SN 2014, nr 9, s. 9 - 10, z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt III SK 23/13, z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II CSK 397/12, www.sn.pl).

jw